

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu Pracovní činnosti

Předmět Pracovní činnosti je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Vyučuje se jako samostatný předmět v 1.– 5. ročníku:

1. ročník – 1 hodinu týdně
2. ročník – 1 hodinu týdně
3. ročník – 1 hodinu týdně
4. ročník – 1 hodinu týdně
5. ročník – 1 hodinu týdně

Výuka probíhá většinou ve třídách, je možné zařadit také práci v přírodě nebo návštěvu výstavy rukodělných výrobků.

V základním vzdělávání je předmět Pracovní činnosti postaven na tvůrčích činnostech žáka a vede ho k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a také k profesní orientaci.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy:

Práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, pěstitelské práce, příprava pokrmů

Ve výuce je využívána také metoda CLIL, tj. *content and language integrated learning*.

Vzdělávání v předmětu Pracovní činnosti

- seznamuje žáky s prací s různými materiály
- vede k osvojování pracovních dovedností a návyků
- vede k používání vhodných nástrojů, nářadí, pomůcek
- rozvíjí jemnou a hrubou motoriku
- vede žáky k plánování, organizování a hodnocení pracovní činnosti
- vede k vytvoření pozitivního vztahu k práci, k vytrvalosti, tvořivosti
- podporuje i kladný vztah k životnímu prostředí a péči o něj

Předmět Pracovní činnosti je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu Pracovní činnosti

Kompetence k učení

- učitel zadává diferencované úkoly, využívá individuálních schopností
- učitel vede žáky k samostatnému pozorování a experimentování s materiálem, stavebnicemi, ke schopnosti získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých žáci využívají schopnosti volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- žák je veden k práci podle slovního návodu a předlohy

Kompetence komunikativní

- žáci si sdělují své názory, pocity, vzájemně se povzbuzují
- učitel vede žáky ke vhodné komunikaci s ostatními spolužáky, učiteli a dospělými
- žák je veden k tomu, aby uměl obhájit výsledek své práce

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- žáci se snaží dodržovat stanovená pravidla
- při řešení problémových úloh jsou žáci vedeni k práci ve skupinách

Kompetence občanské

- učitel se zajímá o názory žáků, pro děti s postižením volí vhodné pracovní materiály
- žákům umožňujeme veřejně prezentovat výsledky své práce (výstavky)
- učitel vede žáky k respektování, chránění kulturního a historického dědictví

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k tomu, aby si uměli plánovat a navrhnout pracovní tempo
- žák je schopen dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce, ke schopnosti poskytnout první pomoc
- učitel vede žáky k tomu, aby zvládali různé pracovní postupy v závislosti na materiálu

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k tomu, aby uměli samostatně získávat a vyhledávat pracovní postupy na běžně používaných digitálních zařízeních
- žák je veden k tomu, aby využíval digitální technologie k usnadnění práce
- učitel vede žáky k tomu, aby ovládali běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Předmět: Pracovní činnosti
Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Práce s drobným materiálem Papír – vlastnosti materiálu, trhání, mačkání, vytrhávání, překládání, obkreslování Textil – vlastnosti materiálu, stříhání, nalepování Drobný materiál – vlastnosti materiálu (přírodniny, semena, těstoviny, korálky) Modelovací hmota	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, získává návyky pro každodenní život, přispívá k utváření zdravého životního stylu, vede k odpovědnosti za výsledek své práce OSV – utváření praktické životní dovednosti ENV – základy estetického vnímání MKV – pravidla slušného chování, tolerance – lidové zvyky a tradice	
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti Stavebnice plošná, prostorová – sestavování modelů, práce s návodem	OSV – práce ve dvojicích, ve skupinách	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování Pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské práce Ošetření nenáročných pokojových rostlin Pozorování změn v přírodě Sledování růstu rostlin	ENV – aktivní účast na ochraně životního prostředí	
Připraví tabuli pro jednoduché stolování Chová se vhodně při stolování	Příprava pokrmů Příprava jednoduché zdravé svačinky za pomoci učitele Jednoduchá úprava stolu Pravidla stolování a slušného chování	OSV – zásady správné výživy	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Předmět: Pracovní činnosti
Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Práce s drobným materiálem Papír, karton - mačkání, trhání, stříhání, vystřihování z přeloženého papíru, skládání, překládání, lepení, práce s šablonou Druhy a vlastnosti papíru v praxi Práce podle slovního návodu a předlohy Textil – stříhání, lepení Přírodniny – třídění, navlékání, lepení Modelovací hmota – vymodeluje jednoduchý požadovaný tvar (ovoce, zelenina, postava)	Uplatňování zásad bezpečnosti a hygieny práce Spotřeba věcí a odpadního materiálu Třídění odpadu Návštěva výstavy ENV – uvědomování si vztahů mezi člověkem a prostředím v němž žije – rozvoj estetického vnímání MKV – lidové zvyky a tradice	
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti Stavebnice plošná, prostorová, konstrukční Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	OSV – zdokonalování dovedností, týkajících se spolupráce a komunikace v týmu	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování Pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské práce Pěstování pokojových rostlin Pozorování změn v přírodě Porovnávání výsledků pozorování Pěstitelské pokusy a pozorování – setí obilí na vat, sázení hrachu do hlíny	ENV – aktivní účast na ochraně životního prostředí	
Chová se vhodně při stolování Připraví tabuli pro jednoduché stolování	Příprava pokrmů Pravidla stolování a slušného chování Příprava jednoduché zdravé svačinky Jednoduchá úprava stolu	OSV – zásady racionální výživy MKV – pravidla slušného chování, tolerance	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Práce s drobným materiálem Papír a karton – využívání různých postupů a technik Trhání, stříhání, vystřihování, mačkání, lepení, skládání, překládání Vytváření jednoduchých prostorových staveb Přírodniny – třídění a opracování přírodního materiálu, vytváření prostorového aranžmá Modelovací hmota - hnětení, válení, stlačování, přidávání i ubírání, ohýbání a dělení na části Textil - navlékání niti, uzel, stříhání přišívací knoflíku	Vv – otiskování přírodnin Pr – přírodniny živé a neživé ENV – vztah člověka k životnímu prostředí (recyklace odpadů) Vv – návrhy výzdoby keramických předmětů	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti Stavebnice plošná, prostorová, konstrukční Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Individuální i skupinová práce		
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování Pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské práce Pozorování změn v přírodě Záznam pozorování Ošetřování a pěstování nenáročných pokojových i jiných rostlin Pěstitelský pokus – sázení okrasné cibuloviny a péče o ni Rozlišení rostlin – jedovaté, léčivé, okrasné, koření, zelenina	Pr – stavba těla rostlin	
Připraví tabuli pro jednoduché stolování Chová se vhodně při stolování	Příprava pokrmů Pravidla stolování a slušného chování Příprava jednoduché zdravé svačinky Jednoduchá úprava stolu Výběr, nákup a skladování potravin na jednoduché pohoštění	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Práce s drobným materiálem

Zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami

Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

Pracuje podle slovního návodu a předlohy

Konstrukční činnosti

Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Pěstelské práce

Provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky

Pečuje o nenáročné rostliny

Příprava pokrmů

Upraví stůl pro jednoduché stolování

Chová se vhodně při stolování

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Předmět: Pracovní činnosti
Ročník: 4.

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</p> <p>Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</p> <p>Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</p> <p>Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>Práce s drobným materiálem</p> <p>Vlastnosti materiálů – papír, textil, přírodniny</p> <p>Funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů</p> <p>Vystřihování, vyřezávání, polepování, vytváření prostorových konstrukcí</p> <p>Jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků</p> <p>Seznámení se se základy aranžování, využití samorostů</p> <p>Výroba jednoduchého textilního výrobku</p> <p>Udržování pořádku na pracovním místě</p> <p>Dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce, poskytnutí první pomoc při úraze</p>	<p>Kolektivní práce</p> <p>MKV – lidské vztahy, etnický původ</p> <p>Vv, Př</p> <p>ENV – vztah člověka k prostředí</p> <p>Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při úrazu dle svých schopností a možností</p> <p>Vv</p> <p>OSV – spolupráce</p>	
<p>Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</p> <p>Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</p> <p>Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>Konstrukční činnosti</p> <p>Práce se stavebnicemi plošnými, konstrukčními, prostorovými, práce s návodem, jednoduchým náčrtem</p> <p>Montáž a demontáž stavebnice</p> <p>Sestavování modelů</p> <p>Individuální i skupinová práce</p>		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Předmět: Pracovní činnosti
Ročník: 4.

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</p> <p>Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny</p> <p>Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</p> <p>Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>Pěstitelské práce</p> <p>Pěstitelské pokusy a pozorování</p> <p>Základní podmínky pro pěstování rostlin</p> <p>Vykonávání jednoduchých pěstitelských činností</p> <p>Rozlišování rozdílů mezi setím a sázením</p> <p>Množení rostliny odnožemi, řízkováním,</p>		Využití školního pozemku dle možností
<p>Orientuje se v základním vybavení kuchyně</p> <p>Připraví samostatně jednoduchý pokrm</p> <p>Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</p> <p>Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p>	<p>Příprava pokrmů</p> <p>Základní pojmy v kuchyni, vybavení kuchyně</p> <p>Příprava jednoduchého pokrmu</p> <p>Etiketa stolování</p> <p>Respektování zásad bezpečnosti při práci s nástroji v kuchyni</p> <p>První pomoc při úrazu</p>	<p>Př</p> <p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p>	

Nabídka pro další činnosti: práce se dřevem – jednoduché opracování, lepení dřevěných kousků, konstrukce ze špejlí, práce s kovem – tvarování kovových fólií a drátů, rytí, vyhlazování

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Předmět: Pracovní činnosti
Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</p> <p>Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</p> <p>Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</p> <p>Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>Práce s drobným materiálem –</p> <p>Vlastnosti materiálů – papír, textil, přírodniny</p> <p>Funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů</p> <p>Jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků</p> <p>Seznámení se se základy aranžování, využití samorostů, suchá vazba</p> <p>Výroba jednoduchého textilního výrobku</p> <p>Výroba dekorativních předmětů z různých tvarovacích hmot</p> <p>Udržování pořádku na pracovním místě</p> <p>Dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce, poskytnutí první pomoc při úraze</p>	<p>OSV – kolektivní práce MKV – lidské vztahy, etnický původ</p> <p>Vv</p>	
<p>Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</p> <p>Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</p> <p>Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne pomoc při úrazu</p>	<p>Konstrukční činnosti</p> <p>Sestavování modelů</p> <p>Montáž a demontáž stavebnice</p> <p>Využití fantazie a prostorové představivosti</p> <p>Práce s předlohou a jednoduchým náčrtem</p> <p>Individuální i skupinová práce</p>		<p>Exkurze do montážní dílny dle možností</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Předmět: Pracovní činnosti
Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</p> <p>Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny</p> <p>Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí</p> <p>Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>Pěstitelské práce</p> <p>Základní podmínky pro pěstování pokojových rostlin</p> <p>Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)</p> <p>Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie</p> <p>Množení rostlin řízkováním a odnožemi</p> <p>Bezpečnost práce</p> <p>Zásady první pomoci</p>	<p>ENV – vztah člověka k prostředí</p> <p>Přírodověda</p> <p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p>	<p>Pěstování rostlin na zahradě dle podmínek školy</p>
<p>Orientuje se v základním vybavení kuchyně</p> <p>Připraví samostatně jednoduchý pokrm</p> <p>Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</p> <p>Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p>	<p>Příprava pokrmů</p> <p>Vybavení kuchyně, nádobí, nástroje, spotřebiče, jejich využití v praxi</p> <p>Příprava jednoduchého pokrmu, práce s recepty</p> <p>Etiketa stolování</p> <p>Respektování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s nástroji v kuchyni</p> <p>První pomoc při úrazu</p>		

Nabídka pro další činnosti: práce se dřevem – ozdobné a dekorační předměty, práce s kovem – tvarování drátků a kovových fólií

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Práce s drobným materiálem

Vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii

Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

Konstrukční činnosti

Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

Udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu

Užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

Pěstitelské práce

Dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin

Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování

Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

Příprava pokrmů

Uvede základní vybavení kuchyně

Připraví samostatně jednoduchý pokrm

Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Uplatňuje zásady správné výživy